

Zwolle Armoedevrij!

Een stadsbreed verbond tegen armoede

Vanuit een gezamenlijk onderschreven visie worden door organisaties en groepen in de stad activiteiten opgezet om het gestelde doel - Zwolle Armoedevrij! - een stap dichterbij te brengen.

25 september 2009

Zwolle

Zwolle Armoedevrij!

Inhoudsopgave

Pagina Inhoud:

4	Negen paden naar Zwolle Armoedevrij!
5	Lokale Sociale Agenda 2010
6	Adoptiegroep: Gevoel voor armoede vergroten
7	Gemeente Zwolle, Icare en GGD IJsselland: Samenwerken binnen het project 'Armoede en Gezondheid van kinderen'
8	Bezoekvrouwen Travers: Leer iedereen budgetteren en verleidelijke reclames weerstaan
9	Inloophuis De Bres: Een gastvrij onthaal voor iedereen: om te 'ont-moeten'
10	Cliëntenraad SoZaWe: Stem geven aan mensen met een laag inkomen
11	Frion ambulans: Je eigen leven leven...
12	Sociaal Raadslieden/ Formulierenbrigade: Inkomen herstellen, bemiddeling bij betalingsachterstand en voorzieningen benutten
13	Thuisadministratie Humanitas: Overzicht krijgen en houden over financiën
14	De Kern Maatschappelijke Dienstverlening: Herstellen en bevorderen zelfredzaamheid van kwetsbare mensen
15	Project Kwartiermakers, Stichting Focus: Taboes en isolement doorbreken
16	Stichting Meedoen: Alle kinderen mogen meedoen!
17	Monitorgroep Sociale Conferenties: Discussie aanwakkeren en oplossingsrichtingen aangeven
18	Stichting Noodfonds Zwolle en omgeving: Het Noodfonds helpt verder helpen
19	Voedselbank Zwolle e.o.: Steeds meer mensen naar de voedselbank
20	Project Volkstuinen voor minima: Een eigen, gezonde 'voedselbank'
21	Groene Land Achmea: Alle mensen met een laag inkomen goed en betaalbaar verzekerd tegen zorgkosten!
22	Werkgroep Welzijn en Levensbeschouwing: Respect voor ieder individu
23	Rode draad 2010

Negen paden naar Zwolle Armoedevrij!

Pad 1: Armen nemen het woord

Armoede wordt aangepakt in directe samenspraak en samenwerking met betrokkenen en hun vertegenwoordigers.

1

Pad 2: De samenleving erbij betrekken

Bij het bestrijden van armoede en sociale uitsluiting gaat het om meetellen en meedoen. De samenleving is zo ingericht dat alle mensen de ruimte krijgen om zichzelf te zijn en mee te doen zoals ze zijn, met de mogelijkheden die ze hebben en kunnen ontwikkelen.

2

Pad 3: Wat goed gaat versterken

Bij het bestrijden van armoede is er niet alleen aandacht voor problemen, voor wat fout gaat, voor wat er niet is. Eerst en vooral wordt aangesloten bij de aanwezige veerkracht van mensen, bij hun capaciteiten en mogelijkheden. Die worden (her)ontdekt en versterkt.

3

Pad 4: Samenwerken vanuit mensenbelang

Zwolle wordt alleen armoedevrij als instellingen de handen ineen slaan om deze doelstelling te bereiken. Bij deze samenwerking staat niet het instellingsbelang voorop. De samenwerking krijgt inhoud en vorm vanuit het grondvlak, vanuit uitvoerende werkers -beroepskrachten en vrijwilligers vanuit de belangen van mensen.

4

Pad 5: Bouwen op vertrouwen

Instanties en organisaties die diensten verlenen aan minima kennen de leefwereld van hun cliënten. Ze schenken mensen vertrouwen en ze geven hun medewerkers de ruimte om professioneel maatwerk te leveren.

5

Pad 6: Eigen mogelijkheden aanspreken

Consulenten en hulpverleners opereren als mogelijkheidsmakelaars: ze hebben overal in de samenleving antennes om te ontdekken waar mensen hun mogelijkheden tot ontplooiing en emplooi kunnen brengen.

6

Pad 7: Goed gebruik van voorzieningen bevorderen

Zolang het sociaal minimum te laag is om duurzaam van te leven, is aanvullende inkomensondersteuning nodig. Mensen die recht hebben op aanvullende regelingen weten dat en maken er ook daadwerkelijk gebruik van.

7

Pad 8: Schulden voorkómen

Mensen met problematische schulden worden adequaat geholpen: de toegang tot voorzieningen wordt verbeterd, de administratieve vaardigheden worden vergroot, agressieve reclame wordt tegengegaan, betalingsachterstanden worden vroegtijdig gesignaleerd.

8

Pad 9: Kinderen toekomst bieden

In onderwijs en vrije tijd wordt extra aandacht besteed aan het ondersteunen en toerusten van kinderen die opgroeien in huishoudens met een laag inkomen. Het zelfbeeld, de zelfwaardering en de veerkracht van deze kinderen worden versterkt.

9

Voor de uitwerking van deze negen paden zie de publicatie *Zwolle armoedevrij! Lange visies en korte klappen*. Stichting CliëntenPerspectief (ClIP) in opdracht van de gemeente Zwolle, mei 2009

Zwolle Armoedevrij!

Een stadsbreed verbond tegen armoede

In Zwolle moeten 4.500 huishoudens vaak jarenlang leven van een inkomen rond het sociaal minimum. In totaal groeien er 2.215 kinderen op in een huishouden met een laag inkomen. Velen van hen verkeren in een situatie van armoede. Ze ontberen de middelen en mogelijkheden om mee te doen in de samenleving. Dat is niet alleen hun persoonlijke probleem. Armoede is een maatschappelijk vraagstuk dat iedereen in de stad aangaat.

Door de handen ineen te slaan en activiteiten op elkaar af te stemmen kan worden bereikt dat Zwolle een stad wordt zonder 'armen', een stad waarin iedereen ten volle meetelt en meedoet. Dit doel kunnen we niet op

korte termijn bereiken. Daarvoor is het vraagstuk te complex. Wel kunnen concrete stappen worden gezet die dit doel dichterbij brengen. Betrokkenen zelf, groepen burgers, maatschappelijke organisaties en de gemeente binden de strijd aan met armoede in de stad. Allen leveren bijdragen aan het uiteindelijke doel om Zwolle armoedevrij te maken. Deze bijdragen hebben betrekking op een of enkele van de negen onderwerpen die centraal staan in de Zwolse aanpak van het armoedevraagstuk.

Samen aan de slag

Er zijn negen paden die bewandeld worden om Zwolle armoedevrij te maken en te houden. Dat doel kan

alleen worden bereikt via kleine concrete stappen. Er zijn veel van die stappen nodig. Naast de inzet van de gemeente zetten particuliere instellingen en maatschappelijke organisaties ieder jaar een aantal van die stappen.

Maatschappelijke organisaties en particuliere instellingen verklaren zich bereid elk jaar stappen op het terrein van armoedebestrijding te blijven zetten, totdat Zwolle een stad is waarin alle burgers meetellen en meedoen!

Zwolle Armoedevrij!

Lokale Sociale Agenda 2010

In het voorjaar van 2009 zijn gesprekken gevoerd met maatschappelijke organisaties in Zwolle. De resultaten daarvan zijn besproken tijdens een eerste stadsdialoog-bijeenkomst op 9 juni 2009. Daar zijn de negen paden naar een armoedevrije stad uitgewerkt.

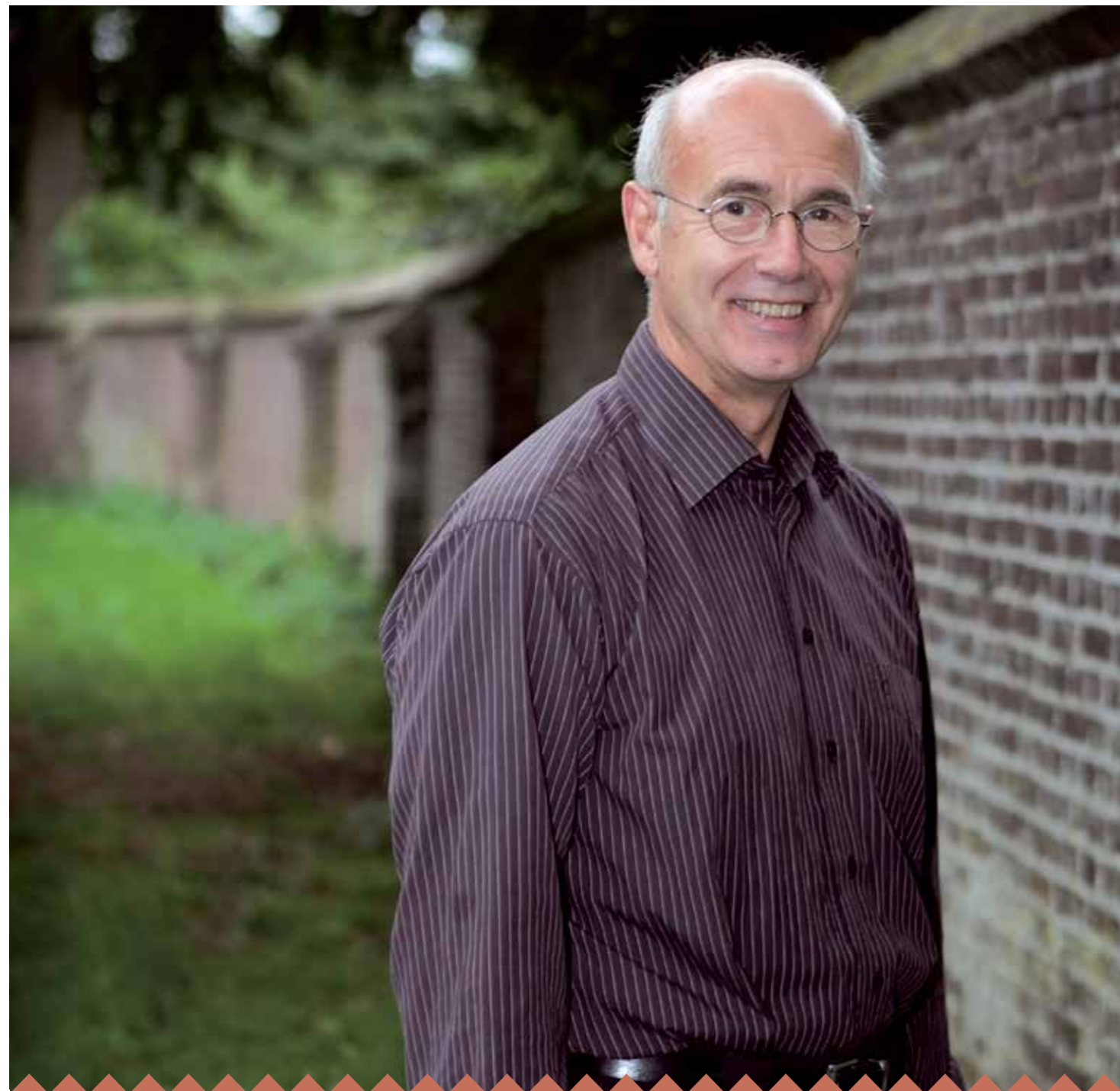
Ook is een aantal concrete activiteiten benoemd. Een aantal ervan wordt hier kort omschreven. Maatschappelijke organisaties en groepen burgers worden uitgenodigd deze lijst aan te vullen. Samen vormen deze activiteiten de Lokale Sociale Agenda 2010. De rode draad door al deze activiteiten is het gezamenlijke thema Armen nemen het woord. Met een korte uitwerking van dit thema wordt het Zwolse armoedepact afgesloten. Handen uit de mouwen! Er is veel werk aan de winkel!

Wij tekenen voor Zwolle Armoedevrij!

Adoptiegroep
Bolwerk Advocaten
Cliëntenraad SoZaWe
De Herberg daklozenopvang
De Kern
deltaWonen
Diaconieën van de Protestantse Kerk Zwolle
Diakonie Rectoraat Dominicanen
Diakonie Thomas à Kempis Parochie
Formulierenbrigade / Sociaal Raadslieden
Frion Ambulant
GGD IJsselland
Groene Land Achmea
Het Jeugdportfonds
Het Juridisch Loket
Humanitas
Icare
Inloophuis De Bres
Integratieraad
Interparochie Caritas Instelling (IPCI)
Kwartiermakers/ Stichting Focus
Leger des Heils
Monitorgroep
Noodfonds
RIBW IJssel-Vecht
Stichting Meedoen
Travers Welzijn
Voedselbank
Volkstuinproject
Werkgroep Welzijn en Levensbeschouwing
Woningstichting SWZ
Zwolse gehandicaptenraad

Wilt u ook ondertekenen, meld u dan aan: info@stichtingclip.nl o.v.v. Zwolle Armoedevrij! Dan nemen wij contact met u op.

Zwolle Armoedevrij!

Adoptiegroep

Gevoel voor armoede vergroten

De Adoptiegroep Zwolle is een onderdeel van de Werkgroep Welzijn en Levensbeschouwing. De Adoptiegroep brengt ontmoetingen tot stand tussen mensen in financieel zwaar weer en politici uit de Tweede Kamer en de gemeenteraad. In de Adoptiegroep zitten vooral ervaringsdeskundigen. Het zijn mensen die zelf ervaring hebben met leven van een uitkering. Onder hen zijn onder meer ondernemers die gefailleerd zijn.

Voorzitter ds. Lützen Miedema: *"De teleurstelling van uitkeringsgerechtigden in leven en samenleving is vaak groot. Dat uit niet ieder genuanceerd en kies. De meningen over*

bijvoorbeeld de politiek zijn wel eens heftig. Wij zijn als diaconie vaak niet bij machte om hun situatie of hun optreden te veranderen. Wat we wel doen, is deze mensen een luisterend oor bieden, evenals aandacht en respect. En we brengen hen in contact met politici en bestuurders. We hopen dat door deze contacten bij de politiek meer gevoel ontstaat over wat het betekent om in armoede te moeten leven. En soms worden er ook wegen geopend die mensen de mogelijkheid bieden te ontsnappen aan hun ellendesituatie of om veranderingen te bewerkstelligen die voor groepen mensen het leven aangenamer maken."

Onze inzet voor 2010:

In 2010 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. De nieuw gekozen gemeenteraadsleden gaan we benaderen voor gesprekken met ervaringsdeskundigen, zodat zij uit eerste hand horen wat leven in armoede in Nederland is.

Zwolle Armoedevrij!

Gemeente Zwolle, Icare en GGD IJsselland

Samenwerken binnen het project 'Armoede en Gezondheid van kinderen'

Armoede en gezondheid hangen nauw met elkaar samen. Juist voor kinderen is armoede ongunstig, omdat zij nog in ontwikkeling zijn. Met dit project proberen we kinderen in Zwolle, ook de kinderen uit minder bedeelde gezinnen, gelijke kansen op gezondheid te bieden.

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) ligt in Zwolle in handen van Icare en GGD IJsselland. Samen zien zij vrijwel alle kinderen in Zwolle en zijn zij expert op het gebied van gezondheid. Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de gemeente Zwolle is expert op het gebied van armoede en financiële voorzieningen. Door samen te werken kunnen we de negatieve

invloed van armoede op de gezondheid van kinderen beter aanpakken.

Karla Kuiperij: *"De interventie kan ingezet worden als een JGZ-medewerker een gezondheidsprobleem of -risico signaleert bij een kind (0-12 jaar), dat samenhangt met geldgebrek in het gezin (inkomen tot 115% van de bijstandsnorm). De JGZ-medewerker kan dan de ouder/verzorger een concreet product of activiteit adviseren dat ten goede komt aan de gezondheid van het kind. Daarbij kan gedacht worden aan een winterjas, zwembles, sportclub, sociale vaardigheidstraining, plaswetter of een*

nieuw matras. SoZaWe ziet het advies van de JGZ als zwaarwegend en zorgt voor de verstrekking van het geadviseerde."

Onze inzet voor 2010:

Bij alle organisaties die te maken hebben met kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar het project bekend maken en stimuleren, zodat kinderen die in armoede opgroeien ook deel kunnen nemen aan activiteiten die hun gezondheid ten goede komen.

Zwolle Armoedevrij!

Bezoekvrouwen TRAVERS

Leer iedereen budgetteren en verleidelijke reclames weerstaan

Bezoekvrouwen van Travers zijn allochtone vrouwen die andere allochtone vrouwen helpen wegwijz te worden in de Nederlandse samenleving. De bezoekvrouwen hebben veel contacten in de stad. Steeds vaker zien zij mensen met een laag inkomen in de financiële problemen komen. De druk van reclames en het moeten meedoen met de laatste trends is groot. Ouders en kinderen kijken daardoor meer naar status en overzien de gevolgen van hun uitgaven niet. Financiële problemen zijn het gevolg.

De bezoekvrouwen ondersteunen deze gezinnen in het zoeken naar oplossingen. Dit betekent veel contacten leggen en verwijzen naar instanties

zoals de afdeling Schuldhulpverlening, De Kern en de voedselbank.

Petra Staas, coördinator: *"Het zou beter zijn vrouwen in een vroeg stadium te leren hoe zij een kasboek moeten maken en bijhouden. Dan hebben zij meer inzicht in hun eigen uitgaven en worden zij bewust van hun uitgavepatroon. Hierdoor kan voorkomen worden dat men meer uitgeeft dan het werkelijke inkomen is."*

Onze inzet voor 2010:

Wij organiseren in de verschillende wijken minimaal tien voorlichtingsbijeenkomsten. Tijdens die

bijeenkomsten laten we vrouwen bewust kijken naar hun eigen financiële situatie. De verleidingen van reclames, aanbiedingen, leningen, mobiele telefoons, merkkleding en bijvoorbeeld flatscreens zijn hier onderwerp van gesprek. Het doel is dat vrouwen weerstand leren te bieden. Ook stimuleren we ze actief deel te nemen aan een cursus budgetteren. Door vrouwen bewust te laten zijn van hun inkomsten en uitgaven kunnen zij ook hun kinderen hierin beter voorlichten en begeleiden.

Zwolle Armoedevrij!

Inloophuis De Bres

Een gastvrij onthaal voor iedereen: om te 'ont-moeten'

De Bres is een inloophuis nabij het centrum van Zwolle. 'Gastvriendelijkheid' staat centraal. Iedereen kan zo binnenlopen voor een praatje met vrijwilligers of mede-Zwollenaren. Om even je verhaal kwijt te kunnen bij een gratis kop koffie, de krant te lezen, een potje rummikub of schaak te spelen, of gewoon voor een beetje rust.

In het inloophuis 'moet' niets, daarom kan er sprake zijn van echte 'ont-moetingen'. Bij bezoekers brengt dit geregeld positieve veranderingen op gang, die binnen een professionele hulpverlenende instelling niet gerealiseerd worden. Veel gasten van De Bres hebben alle officiële hulpverlenende instellingen

achter de rug. De Bres is hun laatste plek, waar het bovendien goed toeven is. Mensen vatten hier weer moed, worden zelfredzaam, leggen spontaan sociale contacten en werken aan maatschappelijk herstel. Het inloophuis is op doordeweekse dagen elke middag geopend. Ook kunnen mensen er eens per maand op zondag terecht.

Coördinator Lucia den Besten: *"Bijna al onze bezoekers hebben te maken met armoede en sociale uitsluiting. Het zijn vaak mensen die tussen wal en schip vallen en een vrij eenzaam bestaan leiden. De vrijwilligers van De Bres bieden hen een luisterend oor en de vrijheid om contacten te*

leggen. Voor de vaste gasten brengt het bezoek aan De Bres structuur in hun leven."

Onze inzet voor 2010:

We willen in 2010 een bredere doelgroep bereiken. Ouderen, mensen uit de opvang en eenzame mensen willen we een ontmoetingsplaats bieden. Daarvoor leggen we komend jaar contacten met organisaties die werken met kwetsbare mensen om ook hen uit te nodigen en gastvrij te onthalen.

Zwolle Armoedevrij!

Cliëntenraad SoZaWe

Stem geven aan mensen met een laag inkomen

De Cliëntenraad SoZaWe komt op voor de burgers van Zwolle die moeten rondkomen van een (te) laag inkomen en die, om welke reden dan ook, niet kunnen participeren in de samenleving. Het is belangrijk dat 'armen het woord nemen'. De Cliëntenraad SoZaWe gaat in gesprek met deze mensen om te horen waar zij tegenaan lopen en hoe zij denken dat het beter kan.

Lubbert Schenk, voorzitter: *"De mensen moeten kunnen meepraten over het beleid dat voor hen bedoeld is. Als het goed is, gebeurt dat bij het maken van plannen en voorstellen. De beste inspraak is beginspraak! Ook bij het evalueren en uitvoeren van beleid moeten mensen met een*

laag inkomen een stem hebben. Om dit goed te kunnen doen, is het nodig dat Cliëntenraden een onafhankelijke positie hebben en kunnen beschikken over eigen ondersteuners."

Onze inzet voor 2010:

De beleving en de mening van cliënten nog meer centraal stellen. Mensen met een laag inkomen moeten ervaren dat ze meetellen en meedoen.

De Cliëntenraad SoZaWe gaat:

Via minimaal vier 'keukentafelgesprekken' met mensen praten over hun eigen situatie, wat daar speelt en wat daar goed gaat of beter kan.

In drie wijken samen met maatschappelijke organisaties een bijeenkomst organiseren waar cliënten (en hulpverleners) informatie en ervaringen uitwisselen over '(over)leven met een laag inkomen'. Twee keer per jaar een bijeenkomst over bejegening organiseren om ervaringsdeskundigen en dienstverleners te laten uitwisselen wat in hun ogen goede dienstverlening is.

Zwolle Armoedevrij!

Frion ambulant

Je eigen leven leven...

Frion biedt ondersteuning aan mensen met een verstandelijke beperking. Klanten van Frion geven aan dat zij veel zaken zelfstandig kunnen afhandelen, maar dat zij financiën en administratie als lastig ervaren. Verzanden in rekeningen, overzichten en schulden gebeurt gemakkelijk. Maar ze vinden het ook lastig omdat zij hun geldzaken niet door een ander willen laten beheren. Mensen willen graag zelf bepalen hoe ze hun geld besteden.

Klanten die hulp willen op financieel gebied kunnen samen met hun begeleider een traject aangaan. Dat traject varieert van zelf de financiën beheren met iemand op de achtergrond, tot het starten van een schuldhulpverleningstraject. Schuldenvrije

klanten binnen Frion kunnen gebruikmaken van Stichting Cliënten Gelden (SCG). Budgetbeheer of bewindvoering behoren dan tot de mogelijkheden. Samen met een medewerker van SCG maakt de klant afspraken over hoe zijn geld wordt besteed. Zo worden zekerheden ingebouwd voor de vaste lasten en beschikt de klant zelf over de rest van zijn geld.

Age Braad, manager organisatorische eenheid: *"Frion wil samen met de klant zijn of haar mogelijkheden en kansen optimaal benutten. Dat betekent dat je als organisatie mensen keuzes moet bieden en er één gedachte centraal staat: het is voor de mensen. Daar werken we voor."*

Onze inzet voor 2010:

Frion ambulant heeft een intentieovereenkomst met de Formulierenbrigade in Zwolle. De Formulierenbrigade ontvangt, signaleert en start ondersteuning op voor mensen die met armoede te maken hebben of krijgen. Frion ambulant heeft expertise om deze doelgroep op een professionele wijze te ondersteunen. In 2010 wil Frion drie collega's opleiden die gespecialiseerd zijn in het netwerk en in de wet- en regelgeving ter ondersteuning van armoedebestrijding.

Zwolle Armoedevrij!

Sociaal Raadslieden/Formulierenbrigade

Inkomen herstellen, bemiddeling bij betalingsachterstand en voorzieningen benutten

De Sociaal Raadslieden, een specialistisch team van De Kern, richt zich op materiële hulpverlening. Het team helpt inwoners van Zwolle o.a. met het herstellen van inkomen, het toeleiden naar schuldhulpverlening en het treffen van betalingsregelingen met instanties. Daarnaast helpen de Sociaal Raadslieden kwetsbare burgers met het invullen van belastingformulieren. Ook onderzoeken ze of mensen in aanmerking komen voor regelingen/voorzieningen. De Sociaal Raadslieden helpen ongeveer 2500 cliënten per jaar. De hulp is gratis.

De Formulierenbrigade is een werkervaringsproject waarin mensen uit de bijstand zich inzetten voor

kwetsbare burgers. Zij kunnen, na een intensieve training van een half jaar, inwoners van Zwolle helpen met het invullen van formulieren. Zij gaan in wijken en buurten op pad, komen bij mensen op bezoek en hebben een plaats op het kantoor van De Kern. De Formulierenbrigadiers kunnen ook in een paar minuten verkennen of inwoners van Zwolle voor een regeling in aanmerking komen: de zogenaamde voorzieningencheck.

Klaaske Heidemans: *"Er blijft nog steeds veel geld op de plank liggen. Met de komst van een formulierenbrigade in Zwolle en een speciaal voor dit project ontwikkelde voorzieningencheck*

hopen we de Zwolse burger nog beter te bereiken en erin bij te dragen dat men datgene krijgt waar men recht op heeft."

Onze inzet voor 2010:

Samen met de scholen in de gemeente Zwolle ervoor zorgen dat ieder kind kan sporten of deelnemen aan culturele activiteiten. Huis aan huis acties organiseren met name gericht op ouderen en arbeidsongeschikte mensen, om ze te wijzen op regelingen en voorzieningen die er ook voor hen zijn.

Zwolle Armoedevrij!

Thuisadministratie Humanitas

Overzicht krijgen en houden over financiën

Het project 'Thuisadministratie' van Stichting Humanitas helpt inwoners van Zwolle die geen overzicht meer hebben over hun financiële administratie. Door verschillende oorzaken en omstandigheden is het risico dat deze mensen in de schulden terecht komen vrij groot.

Het merendeel van de mensen dat aanklopt bij Humanitas is helaas al te laat en heeft schulden opgebouwd. Geschoolde vrijwilligers helpen dan om 'puin te ruimen' en de weg naar budgetbeheer en schuldhulpverlening te vinden. Mensen krijgen maximaal één jaar gratis ondersteuning en begeleiding om weer baas over de eigen financiën te worden.

Els Hergaarden: *"Goed met geld omgaan vereist bepaalde vaardigheden. Mensen moeten de kans krijgen om zich die vaardigheden eigen te maken. Veel mensen hebben steun nodig bij het overzichtelijk maken van hun inkomen en uitgaven. Die steun bieden wij hen. Informeel en laagdrempelig. Omgaan met geld moet je leren. Daarom zou het ook in lesprogramma's op scholen aan de orde moeten komen."*

Onze inzet voor 2010:

Humanitas gaat een ordner ontwikkelen voor cliënten in de schuldhulpverlening of in budgetbeheer. De ordner is handig voor het doen van de basisadministratie. Contracten, polissen,

belastingpapieren en zorgpolissen kunnen er overzichtelijk in worden opgeborgen. Ook zit er een voorbeeldblad in de map, waarop wordt uitgelegd hoe inkomsten en uitgaven in kaart kunnen worden gebracht. In de map zitten ook contactgegevens van instanties waar men terecht kan voor financiële tegemoetkomingen voor bijvoorbeeld sport en de collectieve zorgverzekering.

In overleg met de afdeling Schuldhulpverlening van de gemeente Zwolle wordt de map aan cliënten beschikbaar gesteld.

Zwolle Armoedevrij!

De Kern Maatschappelijke Dienstverlening

Herstellen en bevorderen zelfredzaamheid van kwetsbare mensen

De Kern helpt inwoners van Zwolle de zelfredzaamheid te herstellen en te bevorderen. Dit doet zij door psychosociale hulpverlening en het bieden van hulp bij materiële zaken.

Steeds vaker komt het voor dat problemen samengaan met financiële problemen. De Kern acteert daarom aan de achterkant van het armoedeproces, namelijk daar waar het leidt of al geleid heeft tot grote psychische en materiële problemen.

De Kern heeft goede afspraken met o.a. woningbouwcorporaties: bij drie maanden huurachterstand worden medewerkers van De Kern ingeschakeld. Daarnaast zijn er goede contacten met

de kerkdiaconie, het Noodfonds en Jeugdportfonds. Deze organisaties zijn vooral in noodsituaties nodig. Bijvoorbeeld als cliënten bij De Kern aangeven geen geld voor eten te hebben.

Herbert van Petersen: *"Er rust nog steeds een taboe op schulden en omgaan met geld. Daarnaast is geld steeds minder tastbaar geworden door de pin en chip. Tegelijkertijd is er de trend onder met name jongeren om uiterlijk vertoon belangrijker te vinden dan de basis (huur, voorzieningen en eten). Dit vraagt om een radicaal andere aanpak rondom geld en financiën in de privé sfeer, waar ook commerciële organisaties als banken en internetshops hun*

maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen en samenwerken met (gemeentelijk gefinancierde) hulpverlenende instanties."

Onze inzet voor 2010:

Op bestuurlijk niveau de eerste contacten leggen met banken en met hen verkennen hoe de signalen eerder in het armoedeproces bij De Kern kunnen komen. Met tenminste drie banken in Zwolle is al gesproken over samenwerking, zodat dreigende armoede in een zo vroeg mogelijk stadium wordt aangepakt.

Zwolle Armoedevrij!

Project Kwartiermakers, Stichting Focus

Taboes en isolement doorbreken

Het organiseren van gastvrijheid en het maken van ruimte voor mensen met een psychiatrische achtergrond in Assendorp, Zwolle-Zuid, Holtenbroek en Dieze-Oost: dat is wat de Kwartiermakers van Stichting Focus voor ogen hebben. Participatie en integratie staan hierbij centraal.

De Kwartiermakers werken samen met o.a. woningcorporaties, gemeente, Travers, moskeeën en kerken. Daarbij betrekken zij de GGZ-instellingen en/of mensen individueel om een brug te slaan tussen de psychiatrie en de Zwolse samenleving. De doelgroep heeft vaak een laag inkomen. Daarom kijken de Kwartiermakers mee met organisaties in de wijk om activiteiten toegankelijker en zonnig

goedkoper te maken. Een voorbeeld is het zondagmiddagcafé 'fifty fifty'. In samenwerking met café de Hetebrij kunnen mensen hier discussiëren over psychiatrie. Het eerste uur kan men een drankje nuttigen voor een gereduceerd tarief.

Richard Schonewille: *"Mensen met psychische problematiek staan vaak aan de zijlijn. Buitenstaanders hebben vaak vooroordelen en gaan contacten met hen uit de weg, waardoor onze doelgroep steeds eenzamer wordt. Voor (GGZ-)organisaties maken wij kwartier, om zo de wijk toegankelijker te maken voor hun cliënten. In sommige gevallen werken we individueel en vraaggericht. Het is aan de mensen zelf*

of ze iets willen organiseren in hun straat of wijk. Wij willen hen hierbij graag adviseren en zonnig praktisch ondersteunen. Overigens zijn wij geen hulpverleners, iets dat wij ook niet willen uitstralen."

Onze inzet voor 2010:

Taboes rondom psychiatrie doorbreken en zorgen dat activiteiten zowel psychisch als financieel toegankelijk zijn. Naast het zondagmiddagcafé stimuleren we muziek en sport voor onze doelgroep. Verder spelen we in op de ontwikkelingen in de vier wijken.

Zwolle Armoedevrij!

Stichting Meedoen

Alle kinderen mogen meedoen!

Kinderen van ouders in een armoedesituatie kunnen vaak niet meedoen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten, zoals excursies van school, sporten en muziekles. Als zij niet kunnen deelnemen, dreigt sociale uitsluiting. Dat is slecht voor betrokken kinderen, en op de langere termijn, slecht voor de samenleving.

Stichting Meedoen Zwolle is een fonds dat in de gemeente Zwolle steun verleent aan kinderen die zich in de greep van de armoede bevinden. Via financiële hulp bevordert de stichting dat ook deze kinderen kunnen deelnemen aan het sociale leven binnen en buiten school. Door bijvoorbeeld bij te springen in de betaling van extra opleidingskosten, het lidmaatschap

van een sportclub of de kosten voor excursies. De gemeente streeft ernaar om partners in de stad te versterken en is bereid dat te ondersteunen met faciliteiten. De uitvoering van regelingen wordt zoveel mogelijk in handen gelegd van deskundige professionele organisaties in de stad. Stichting Meedoen en de gemeente zijn overeengekomen dat de gemeentelijke activiteitsubsidie en de behandeling van aanvragen voor jongeren van 4 tot 18 jaar overgedragen wordt aan Stichting Meedoen en Stichting Jeugdsportfonds Zwolle.

Jennifer Dresscher (voorzitter): *"Met deze samenwerking hopen we dat de drempel voor het aanvragen van financiële steun voor*

mensen lager wordt. Bovendien worden door de samenwerking de lijnen korter met de gemeente, het Jeugdsportfonds en het Noodfonds, zodat we sneller en beter kunnen werken!"

Onze inzet voor 2010:

De samenwerking met de gemeente en de andere fondsen zodanig uitvoeren dat ons hele activiteitenbudget terecht komt bij de kinderen die het nodig hebben, zodat zij kunnen opbloeien. Deze kinderen tellen mee en doen mee in onze samenleving!

Zwolle Armoedevrij!

Monitorgroep Sociale Conferenties

Discussie aanwakkeren en oplossingsrichtingen aangeven

De Monitorgroep Sociale Conferenties is indertijd gestart als een werkgroep van het Podium van Kerken. Oorspronkelijke doel was om de gemeente te 'monitoren', met name waar het ging om het sociale beleid in de breedste zin van het woord. Dit monitoren heeft geresulteerd in het organiseren van sociale conferenties.

De Monitorgroep constateerde knelpunten bij bepaalde maatschappelijk vraagstukken. Verschillende partijen en belanghebbenden werden bij sociale conferenties betrokken om niet alleen over betrokkenen te praten, maar juist met hen. Inmiddels zijn er zes sociale conferenties gehouden. Die van vorig

jaar oktober ging over 'bejegening'. Met het Nederlands Terugspeeltheater werd het onderwerp letterlijk uitgebeeld.

De Monitorgroep bestaat uit een aantal kernleden uit verschillende religieuze en maatschappelijke organisaties. Ook de gemeente Zwolle heeft een vertegenwoordiger.

Wim van Ree (secretaris): *"De monitorgroep brengt knelpunten in beeld door mensen voor wie het beleid bedoeld is, erbij te betrekken. Het blijft belangrijk om de mens achter het administratieve verhaal te vinden. We willen de discussie aanwakkeren en oplossingsrichtingen aangeven*

door er themagericht aandacht aan te schenken in zo'n Zwolse Sociale Conferentie."

Onze inzet voor 2010:

Het organiseren van de zevende sociale conferentie over de dreigende gevolgen van werkloosheid voor het individu. Werkloosheid grijpt diep in een mensenleven, te denken valt aan crisis in gezinnen, sociaal isolement en verlies van structuur in het leven. De gevolgen en problemen die mensen ervaren dienen vertaald te worden naar wat kerken en maatschappelijke organisaties kunnen doen om te voorkomen dat mensen afglijden.

Zwolle Armoedevrij!

Stichting Noodfonds Zwolle en omgeving

Het Noodfonds helpt verder helpen

Stichting Noodfonds is een zelfstandige organisatie waarin hulpverleningsorganisatie, gemeente en bedrijfsleven samenwerken. Het Noodfonds biedt hulpverleners een handvat om verder te komen met cliënten. Het gaat dan om financiële hulp als de normale (voorliggende) voorzieningen niet bereikbaar zijn.

Alleen hulp- of dienstverleners kunnen aanvragen indienen bij het Noodfonds. Zij komen de mensen in nood in hun directe werkomgeving tegen en kunnen vanuit hun beroepskwaliteiten beoordelen of een bijdrage noodzakelijk en terecht is. Via een heel korte weg en in goed overleg biedt het Noodfonds dan hulp. Natuurlijk moet het Noodfonds de bijdragen wel

kunnen verantwoorden. Daarom dient een aanvraag via een aanvraagformulier te gebeuren en te worden onderbouwd met vooral beschikbare (en voor de hand liggende) gegevens. De formulieren mogen dus in de praktijk niet belemmerend werken. Als het dringend nodig is, draaien we zelfs de volgorde om: eerst helpen, dan verantwoorden. Deze werkwijze wordt jaarlijks samen met o.a. Algemeen Maatschappelijk Werk De Kern geëvalueerd.

Johan Groothedde: *"Vorig jaar hebben we 85 aanvragen binnengekregen. Bij het merendeel hebben we direct kunnen helpen of er (mede) voor kunnen zorgen dat het benodigde er op een of andere manier komt. Het gaat dan stuk*

voor stuk om mensen die in de knel komen te zitten en waar dat bekende duwtje nodig is. Menselijkerwijs, maar ook in 'hulpverlenings-technisch opzicht' kan dat doorslaggevend werken en soms zelfs bijdragen tot structurele oplossingen."

Onze inzet voor 2010:

Als Noodfonds zorgen dat deze werkwijze goed gaat werken voor de betreffende hulpverleners. Zo kunnen hulpverleners ook mensen in nood sneller en doeltreffender helpen!

Zwolle Armoedevrij!

Voedselbank Zwolle e.o.

Steeds meer mensen naar de voedselbank

Zwolle heeft sinds 2006 een voedselbank. Als een echtpaar met twee kinderen na aftrek van vaste lasten minder dan € 300,- per maand te besteden heeft, komt het in aanmerking voor een voedselpakket. Helaas moeten steeds meer mensen om allerlei redenen van dergelijke lage bedragen rondkomen. Begin 2009 namen ongeveer 250 gezinnen deel aan de voedselbank. Twee keer per maand kunnen zij hun pakket afhalen aan de Friese Wal. Om 14.00 uur staat de koffie klaar om andere deelnemers en vrijwilligers te ontmoeten; vanaf 14.30 uur kunnen mensen hun pakket meenemen.

De producten zijn afkomstig van bedrijven die voedsel hebben dat nog goed te gebruiken is, maar dat niet

meer geschikt is voor de verkoop. Het gaat dan om producten waarvan de verpakking iets is beschadigd of waarvan de houdbaarheidsdatum binnenkort verloopt. Ook dagverse producten, zoals brood en fruit, worden aangeleverd.

Veel ondernemingen staan sympathiek tegenover de voedselbank. Het is ze een doorn in het oog dat goed voedsel wordt vernietigd, terwijl steeds meer mensen geen goede maaltijden kunnen nuttigen.

Ad Marijs (secretaris): *"De voedselbank Zwolle werkt in principe door middel van sponsoring. Middelen komen bij de mensen zelf terecht. Vrijwilligers doen al het werk, niemand krijgt*

geld voor de werkzaamheden. Daardoor is de sfeer opbouwend en positief. Alleen daarom is het al inspirerend vrijwilligerswerk te doen bij de voedselbank."

Onze inzet voor 2010:

De voedselbank hoopt voldoende bedrijven te vinden die voedsel schenken en andere organisaties, zoals kerken en overheden, bereid te vinden die het benodigde geld en de ruimte schenken. Het werk van de voedselbank blijft broodnodig!

Zwolle Armoedevrij!

Project Volkstuinen voor minima

Een eigen, gezonde 'voedselbank'

Zwolle doet samen met Dronten en Meppel mee aan een pilotproject om mensen met een uitkering te stimuleren te tuinieren in een volkstuin. Een volkstuin bewerken heeft veel positieve effecten. Het geeft ontspanning en beweging, levert sociale contacten op en er wordt een product geoogst: gezonde (onbespoten) en goedkope groenten. Alleen zijn veel mensen met lage inkomens onbekend met tuinieren en ziet men soms op tegen de (aanloop)kosten.

In samenwerking met Volkstuinverenigingen, gemeente en initiatiefnemer Stichting CLIP worden uitkeringsgerechtigden gestimuleerd om onder begeleiding van een ervaren tuinder te leren tuinieren.

Grond, tuingereedschap en zaaigoed wordt tijdens de 'proeftuinperiode' beschikbaar gesteld. Bij een goede planning kan er een groot deel van het jaar van de tuin 'gegeten' worden.

John Kemperman, zelf uitkeringsgerechtigde en tuinder in hart en nieren, heeft geholpen met het ontwikkelen van de plannen: **'Het is een mooi initiatief! De tuin biedt mensen zoveel mogelijkheden: ontspanning, beweging en gezond voedsel. De mensen kunnen er in hun eigen tempo en op zelf te bepalen momenten tuinieren. Door extra begeleiding te geven en materialen beschikbaar te stellen, willen we**

mensen een kans geven om te kijken of tuinieren iets voor hen is. Het kan een opstap voor mensen zijn om uit hun isolement te komen en weer contacten aan te gaan. Daarnaast is de oogst natuurlijk ook een prachtig en tastbaar resultaat van gedane arbeid.'

Onze inzet voor 2010:

Met één of meer volkstuinverenigingen uit Zwolle het pilotproject gaan uitvoeren en een aantal mensen met een laag inkomen te leren tuinieren, zodat zij 'baas' worden over hun eigen 'voedselbank'.

Zwolle Armoedevrij!

Groene Land Achmea

Alle mensen met een laag inkomen goed en betaalbaar verzekerd tegen zorgkosten!

Iedereen met een laag inkomen moet zich goed en betaalbaar kunnen verzekeren tegen zorgkosten en moet eenvoudig aanspraak op voorzieningen kunnen maken. Dit lijkt vanzelfsprekend. Toch is het dat niet: immers de premie voor de zorgverzekering wordt als hoog ervaren en het systeem van basisverzekering en aanvullende verzekering, verplicht eigen risico en andere eigen bijdragen is voor veel mensen ingewikkeld.

Groene Land Achmea en de gemeente Zwolle willen als partners samenwerken. Gezondheid is een van de factoren die er toe kunnen leiden dat mensen in een situatie van armoede geraken of dat mensen in 'armoede' blijven.

De gemeente Zwolle vindt het belangrijk dat mensen goed verzekerd zijn en heeft met Groene Land Achmea afspraken gemaakt over een collectieve zorgverzekering. Groene Land Achmea biedt een korting op de te betalen premie, geeft de mogelijkheid dat naast de vergoedingen vanuit de reguliere verzekeringen er extra vergoedingen verstrekt worden, waardoor de eigen risico's voor mensen minder worden. Deelnemers aan de collectieve zorgverzekering hoeven voor deze verstrekkingen geen beroep op de bijzondere bijstand bij de gemeente Zwolle te doen. De gemeente Zwolle verstrekt aan Groene Land Achmea een financiële vergoeding voor de extra verstrekkingen.

Onze inzet voor 2010:

Het in 2010 voortzetten van de collectieve zorgverzekering. Samen met de gemeente nagaan of aanpassingen in het pakket nodig zijn. In samenwerking met de gemeente achterstanden in de premiebetaling tegengaan en eventuele achterstanden zo beperkt mogelijk te houden. Verder worden de mogelijkheden bezien om in samenwerking met de gemeente projecten uit te voeren die gericht zijn op gezondheidspreventie of het bevorderen van de gezondheid van mensen die in armoede leven.

Zwolle Armoedevrij!

Werkgroep Welzijn en Levensbeschouwing

Respect voor ieder individu

De Werkgroep Welzijn en Levensbeschouwing streeft naar een samenleving waarin respect voor een ieder individu centraal staat. Respect houdt in dat iedereen tot zijn of haar recht komt en gelijke kansen krijgt in welzijn en welvaart. De materiële basis voor een dergelijke samenleving is dat rijkdom rechtvaardig verdeeld wordt en armoede wordt opgeheven.

Elke samenleving blijft steeds onvolmaakt. Steeds dreigen groepen mensen in achterstandsituaties te geraken. Steeds raken mensen tussen wal en schip, kunnen het leven niet meer aan en verkeren in nood. Het is in de eerste plaats de taak van de overheid om voor het algemeen welzijn van de burgers te zorgen.

Een kritische begeleiding van de overheidstaak is daarbij onontbeerlijk, want de besluitvorming in onze officiële politieke kaders kent zijn onvolkomenheden en beperkingen.

Zo dreigt in onze dagen zelfs een tweedeling van mensen in de samenleving te groeien: mensen met en zonder baan, mensen met en zonder status, mensen met en zonder toekomst.

De Werkgroep Welzijn en Levensbeschouwing zal nooit in deze groeiende kloof tussen mensen berusten.

Piet Neeft (voorzitter van de WWL): *"We richten ons als werkgroep op de aanpak van de structurele problemen in de samenleving. Indien nodig wordt*

de plaatselijke politiek daar op aangesproken. Onze opdracht is: Omzien naar de ander!"

Onze inzet voor 2010 is:

Te zorgen dat niemand in Zwolle wordt afgesloten van de eerste levensbehoefte van gas, water en licht. Voor alle minima automatische kwijtschelding van de gemeentelijke milieulasten.

Zwolle Armoedevrij!

Rode draad 2010

Armen nemen het woord

Door armen zelf aan het woord te laten krijgt armoede een gezicht. Dan wordt duidelijk dat armoede meer is dan een persoonlijk lot van arme mensen. Er zijn maatschappelijke ontwikkelingen die iedereen in een positie van armoede kunnen brengen. De verhalen van mensen die dit is overkomen maken duidelijk dat we leven in een samenleving die steeds ingewikkelder wordt. Het vraagt steeds meer handelingsbekwaamheid en eigen verantwoordelijkheid van mensen. Wat betekent het om in zo'n samenleving arm te zijn of te verkeren in de gevarezone van bestaansonzekerheid? Hoe ervaren zij het beleid van armoedebestrijding? Wat merken zij van de activiteiten die worden opgezet om iedereen bij de samenleving te betrekken? Hoe kijken armen tegen hun situatie aan? Wat verwachten ze van zichzelf en van de samenleving rondom?

In 2010 wordt een reeks gesprekken aan de keukentafel georganiseerd. Deze gesprekken worden georganiseerd in en rondom activiteiten die toch al gebeuren in het kader van buurtontwikkeling, onderwijsstimulering, schuldhulpverlening, enz. Het eerste doel van deze gesprekken is om de armen zelf meer te betrekken bij het beleid en de uitvoering ervan. Wat kan daarin verbeterd en veranderd worden, opdat het armen meer aanspreekt, beter bereikt en effectiever ondersteunt? Een bijkomend doel is het gevoel voor het armoedevraagstuk bij de burgers van Zwolle te vergroten en te verdiepen.

Zwolle Armoedevrij!

Zwolle Armoedevrij!

Colofon

Redactie: Gerda van de Bunt, Communicatie gemeente Zwolle
Ontwerp: Stephanie Hein, Repro gemeente Zwolle
Tekst en uitvoering: Raf Janssen en Wilma Kuiper, Stichting CliP
Fotografie: Gerlinde Schrijver

In opdracht van

Zwolle

Gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
www.zwolle.nl

Stichting CliP

CliP stichting: CreatiePerspectief
nieuwsport, participatie, verandering en
armoedevrijheid

Postbus 244 | 3500 AC Utrecht | T 033 33 90 62
info@stichtingclip.nl | www.stichtingclip.nl
0051ban 4270067 | KvK 30203485

Oktober 2009

Zwolle Armoedevrij!